

Toekomstperspectieven post-COVID en werk

Op 19 juni 2023 vond het congres 'post-COVID en werk' plaats. Tijdens dit congres werden de uitkomsten van het programma COVID-19 en werk gedeeld en gaven de minister van SZW en de minister van VWS hun visie op post-COVID en werk. Tijdens het congres pitchten patiëntenorganisaties, werknemers, zelfstandig werkenden, Arbo- en zorgprofessionals hun perspectief op de toekomst van post-COVID en werk en werden wensen en acties uitgewisseld voor de toekomstagenda op dit vlak. Het congres was een initiatief van Centrum Werk Gezondheid en C-support in samenwerking met de ministeries van SZW en VWS.

Om deze toekomstperspectieven en de toekomstagenda niet verloren te laten gaan in de waan van de dag hebben we hiervan een samenvatting gemaakt. Deze samenvatting willen we het komend jaar regelmatig eens tegen het licht houden en met elkaar bekijken of de intenties die iedereen uitgesproken heeft hun vervolg hebben gekregen en of er nog aanvullende acties te nemen zijn.

Toekomstperspectief

Tijdens het congres deelden negen organisaties hun perspectief op de toekomst rondom post- COVID en werk.

Anneloes Goossens, VNO-NCW en MKB Nederland

Werkgevers zitten veelal ook met de handen in het haar. Ook bij hen is veel onbekendheid met dit nieuwe ziektebeeld met grillig verloop. Anneloes Goossens VNO-NCW/MKB Nederland rekent het tot één van haar taken om aangesloten brancheorganisaties en werkgevers te informeren over wat er op de plank ligt voor werkgevers om werknemers met post-COVID te begeleiden.

Edith Brocken, Ergotherapie Nederland

Namens Ergotherapie Nederland, vroeg Edith aandacht om de switch te maken van HHH (hoe het hoort) naar WWW (wat werkt wel). Daarvoor is het nodig om ergotherapeuten een belangrijk rol te geven in de opbouw van werk en werkvermogen én om te stoppen met het verplicht inzetten van spoor 2 wanneer dit (nog) geen meerwaarde heeft. Vanuit ergotherapie worden dan namelijk vaak nog mogelijkheden gezien om mensen (als is het wat later dan volgens de regel) te begeleiden naar werk. Om de switch te maken zijn medestanders nodig die bereid zijn om over drempels heen te stappen en die op een pragmatische manier dit mee mogelijk willen maken.

Chantal Gielen, UWV

“UWV wil bijdragen aan een samenleving waarin iedereen meedoet”, aldus Chantal

Gielen. UWV wil daartoe arbeidsongeschiktheid voorkomen en streven naar werk voor iedereen, ook als dat niet vanzelfsprekend is. Om daaraan bij te kunnen dragen, willen ze de kennis bij hun artsen verder vergroten door opleiding en nascholing over post-COVID. Daarnaast doet UWV onderzoek naar het verloop van de ziekte zodat ze met die kennis hun dienstverlening kunnen verbeteren.

Ook wil UWV investeren in het teruggeven van controle en grip. Dit om mensen in hun kracht te zetten en de ruimte te laten voelen om te kunnen participeren in het arbeidsproces, ook als ziekte nog niet voorbij is. Werk moet gezien worden als middel en niet als doel.

Door het versterken van contacten in de regio kan UWV mensen beter begeleiden naar werk.

Diewke de Haen, PostCovid NL

Diewke roept, namens PostCovid NL, op om de zogenoemde post-COVID poli's terug te brengen. Daar was veel kennis aanwezig over de veilige inzet van niet bewezen behandelmethodes. Die kennis is nu nergens gecoördineerd aanwezig.

Ernst Jurgens, Nederlandse Vereniging Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde (NVAB)

De opdracht aan bedrijfsartsen is enerzijds gezondheid bevorderen en anderzijds vroegtijdig uitvallen uit het arbeidsproces voorkomen. Ernst signaleert vanuit NVAB echter aan dat bedrijfsartsen geen instrumenten in handen hebben om arbeidsongeschiktheid te voorkomen wanneer daar post-COVID aan ten grondslag ligt. Hij heeft daarom behoefte aan:

- gevoel van urgentie zoals in de acute fase in 2020;
- snelheid in procedures rondom onderzoek naar oorzaak en behandeling;
- samenwerking op multidisciplinair, integraal en privaat/publieke samenwerking, met de gedachte dat expertisecentra terugkomen en doorontwikkeld worden.

Joost Klappe, Long Covid Nederland

Namens Long Covid Nederland geeft Joost Klappe aan dat er veel willekeur is bij (bedrijfs)artsen en keuringsinstanties rondom de re-integratie van mensen met post-COVID of een andere moeilijk objectiveerbare ziekte. Er zijn artsen die weten dat het een systeemziekte is, artsen die de ziekte erkennen maar niet herkennen en artsen die van het bestaan niet willen weten. Belangrijk voor het herstel en terugkeer naar het arbeidsproces is dat patiënten professionals treffen die deze ziekten herkennen en erkennen. Zorg voor goede opleiding en dat ze niet pushen maar ondersteunen. Dan kan maatwerk toegepast worden en kunnen patiënten vanuit een stabiele basis re-integreren.

Alfons Olde Loohuis, C-support

Volgens Alfons Olde Loohuis van C-support hebben we door COVID de mogelijkheid om samen te werken en te 'ontschotten'. Academische ziekenhuizen moeten (gaan) samenwerken met de perifere ziekenhuizen, de huisarts moet samenwerken met het UWV, et cetera. Alleen dan kunnen we met elkaar de best mogelijke zorg bieden. Een belangrijke functie in de ontschotting en de ondersteuning van de patiënt is de casemanager. Deze kan de patiënt, die hier zelf

vaak geen energie voor heeft, ondersteunen en de verbindingen leggen tussen de verschillende (zorg)professionals. Alfons pleit er daarom voor om deze functie nadrukkelijker in te gaan zetten en daarbij ook écht samen te werken met de patiënt.

Jolande Sap, Maatschappelijk Impact Team (MIT)

Jolande Sap geeft aan dat onderzoek door het MIT aantoont aan dat mensen zich in de steek gelaten voelen door de overheid. Zij vragen om erkenning van hun klachten en de problemen die ze naar aanleiding daarvan ervaren. Dit zijn problemen die veroorzaakt worden door weeffouten in het stelsel en die we dus al lang kennen, maar die nu door de grote omvang van de groep nadrukkelijk in beeld komen. Ze roept op om te investeren wat nodig is voor de ontwikkeling en verspreiding van medische en maatschappelijke kennis over deze ziekte en vraagt het kabinet om de regie te nemen en te zorgen voor:

- goede monitoring;
- ondersteuning van mensen met post-COVID;
- het herstel van vertrouwen.

Cristel van de Ven, Vereniging Zelfstandigen Nederland (VZN)

Zelfstandigen hebben geen werkgever en geen bedrijfsarts. Hierdoor is er minder zicht op wat post-COVID voor hen betekent. Echter, door het ontbreken van een goede en betaalbare verzekering komen diverse zelfstandigen wel in de (financiële)problemen en/of overschrijden ze eigen grenzen. Cristel roept namens VZN op tot betere toegang tot arbeidsgerelateerde zorg voor zelfstandigen, het bieden van passende en betaalbare arbeidsongeschiktheidsverzekeringen voor zelfstandigen en een compensatieregeling voor zorg-zelfstandigen.

Toekomstagenda

Na het delen van de voor de verschillende instanties belangrijk onderwerpen voor de toekomst hebben de deelnemers in een paneldiscussie met elkaar uitgewisseld wat ze écht op de toekomstagenda willen hebben en welke rol zij hier zelf in gaan pakken.

Wensen

- Kennisdelen over post-COVID met (zorg)professionals, branches en leden.
- Maatwerk in dienstverlening op gebied van re-integratie. Inzet moet niet zijn 'voorkomen van sancties' maar 'zorgen dat mensen (weer) kunnen werken'.
- Patiënten aan de voorkant van een proces aan tafel en niet pas aan het einde om te toetsen.
- Overheid moet regie pakken om partijen bij elkaar te brengen en te ontschotten.
- Minister van Sociale Zaken en Werk moet regie pakken om partijen uit het veld en werkende patiënten samen te brengen.
- Er moet antwoord komen op vraagstukken over oorzaken en oplossingen van post-COVID.
- Informatie delen die beschikbaar was bij de verschillende post-COVID poli's.
- Casemanagers die patiënten begeleiden, ook rond werk.

- Mogelijkheden bezien om ergotherapeuten financieel te compenseren gezien het extra werk rond post-COVID.
- Onderzoek naar of er een relatie is tussen waarom zelfstandigen beter/eerder terugkeren naar werk en het gebrek aan dwingende regels van bv Wet Poortwachter.
- Een taskforce post-COVID geïnitieerd door de overheid om ideeën te beoordelen en ook in gang te zetten (er zijn 'mogelijkmakers' nodig).
- De voorwaarde bij calls voor onderzoek opnemen dat samenwerking met patiëntenorganisaties en andere partijen verplicht is.

Zelf oppakken

Dat zijn allemaal mooie wensen, maar wat gaat elke instantie (morgen) zelf anders doen?

- **Centrum Werk Gezondheid**
 - Zet in op nog meer inzicht en ondersteuning voor werkenden met post-COVID,
 - Blijft politiek en maatschappelijk aandacht vragen voor belang van aandacht voor werk en werkbehoud bij post-COVID.
- **C-support**
 - Gaat het gesprek aan met Zorgverzekeraars Nederland.
 - Tracht casemanagers mogelijk te maken.
- **MIT**

Gaat de luis in de pels zijn in plaats van alleen gevraagd advies geven.
- **NVAB (bedrijfsartsen)**

Gaat (door met) trainingen geven aan collega's over dit onderwerp.
- **Ergotherapie Nederland**
 - Gaat 'koffiedrinken' met Chantal, Anneloes en Cristel over de inzet van mogelijkheden die ergotherapeuten zien rondom re-integratie (later dan volgens de regelgeving).
 - Gaat 'olievlek' rondom het kleinschalig initiatieven om verder uitbreiden.
- **UWV**
 - Gaat in gesprek met C-support over of en wat UWV kan bijdragen aan de wens van casemanagement.
 - Gaat starten met pilots met sociaal medische centra in de regio's.
 - Gaat 'koffiedrinken' met Edith om de kleinschalige initiatieven op gebied van ergotherapie en re-integratie te bespreken.
- **VNO-NCW/ MKB Nederland**

Gaat informatie over post-COVID en werk verspreiden onder de achterban.
- **VZN (zelfstandigen)**
 - Gaat informatie over post-COVID en werk verspreiden onder de achterban
 - Gaat de achterban informeren over de toolbox rondom post-COVID en werk

- Gaat 'koffiedrinken' met IZZ om door te praten over een mogelijkheid om het eigen risico te laten vervallen voor zelfstandigen in de zorg.
- **Long Covid Nederland**
 - Wil graag aan tafel met de andere instanties om de door patiëntenorganisatie 22 geformuleerde voorstellen over re-integratie en keuring bij moeilijk objectiveerbare ziekten nader te bespreken.
- **PostCovid NL**
 - Wil helpen de olievlek rondom kleinschalige initiatieven van ergotherapie te vergroten.
 - Roept op tot het delen van ideeën met PostCovid NL zodat hier berichten over kunnen gemaakt op de website.

Meer informatie

Congres Post-COVID en werk

<https://werkcovid19.nl/congres-post-covid-en-werk/>

Programma COVID-19 en werk

www.werkcovid19.nl

<https://vimeo.com/838962752> (samenvatting, 19 min)

[presentatie](#) in pdf

Centrum Werk Gezondheid

Paul Baart, directeur

06 – 53 92 15 98

p.baart@centrumwerkgezondheid.nl

www.centrumwerkgezondheid.nl

www.werkcovid19.nl

C-support

Annemieke de Groot, directeur-bestuurder

info@c-support.nu

www.c-support.nu

[Patiënteninformatie](#) over werk

[Toolbox](#) Werk en Long COVID voor professionals